

Szász Antónia

PROGRESSZÍV JUDAIZMUS MAGYARORSZÁGON*

Identitás-(re)konstrukció reform zsidó közösségben

Az értekezés [internetes nyilvánosságra hozatalát 2014. március 30-ig késleltetem.](#)

Szociológia és Társadalompolitika Intézet

Témavezető: Dr. A. Gergely András CSc

Budapesti Corvinus Egyetem

Szociológia Ph.D. Program

PROGRESSZÍV JUDAIZMUS MAGYARORSZÁGON

Identitás-(re)konstrukció reform zsidó közösségben

Ph.D. értekezés

Szász Antónia

Budapest, 2010

TARTALOMJEGYZÉK

A TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE.....	8
AZ ÁBRÁK JEGYZÉKE.....	8
KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.....	9
I. BEVEZETÉS.....	10
I.1. Problémafelvetés.....	10
I.2. A kutatás célja és körvonalai.....	11
I.3. Szóhasználat és írásmód.....	13
II. VALLÁSOSság EGY SZEKULÁRIS VILÁGBAN.....	17
II.1. Bevezetés.....	17
II.2. A vallásosság változása.....	19
II.3. A vallásosság vizsgálata.....	20
III. IDENTITÁSÉPÍTÉS ÉS IDENTITÁSSTRATÉGIÁK.....	22
III.1. Bevezetés – az identitás megközelítése.....	22
III.2. A zsidó identifikáció kérdései.....	23
III.3. Zsidó identitás a történelmi, társadalmi változások tükrében.....	25
III.4. Zsidó identitásstratégiák és választási lehetőségek.....	27
III.5. A vallási opció.....	29
III.6. Az etnikai opció.....	30
III.7. Rejtőzködő és (újra) felfedezett identitás.....	31
III.8. A zsidó identitás tágabb perspektívából.....	32
III.9. Az etnikai identitás megközelítései.....	35
III.10. Konklúzió a kutatási cél kijelölése számára.....	39
IV. KUTATÁSI KÉRDÉSEK ÉS ELŐZETES VÁRAKOZÁSOK.....	40
IV.1. A kutatás logikája.....	40
IV.2. A kutatás főbb kérdései.....	40
IV.3. Kutatási felületek – előzetes várakozások.....	41
V. MEGKÖZELÍTÉS ÉS MÓDSZER.....	50
V.1. A kutatás elméleti modellje.....	50
V.2. A vizsgálat ontológiai és episztemológiai kiindulópontja.....	51
V.3. Az adatgyűjtés módszerei.....	51

V.4. Az adatok elemzése.....	60
V.5. Az eredmények közreadásának etikai irányelvei.....	61
VI. A PROGRESSZÍV JUDAIZMUS.....	62
VI.1. A progresszív judaizmus története.....	62
VI.2. A reform irányzat első megjelenése Magyarországon.....	67
VI.3. A progresszív irányzat felfogása és gyakorlata.....	69
VI.4. A progresszív mozgalom megítélése.....	74
VI.5. A vallási megújulás társadalmi kontextusa.....	76
VII. MAKRO- ÉS MIKROTÖRTÉNETEK.....	78
VII.1. Társadalomtörténeti kitekintés.....	78
VII.2. Elbeszélte történetek.....	87
VIII. PROGRESSZÍV JUDAIZMUS MAGYARORSZÁGON.....	101
VIII.1. Bevezetés.....	101
VIII.2. A Szim Salom Közösség története és tevékenysége.....	102
VIII.3. A Bét Orim Közösség története és tevékenysége.....	123
VIII.4. Kiket szólít meg, és kiket vonz a progresszív irányzat?	131
VIII.5. Társadalmi bázis és támogatottság.....	145
VIII.6. Társadalmi felelősségvállalás és párbeszédre való nyitottság.....	150
VIII.7. Az Arcénu Egyesület.....	153
VIII.8. A hazai progresszív közösségek viszonya.....	154
VIII.9. Összefoglalás.....	156
VIII.10. Tőkeelméleti megközelítés és értelmezés.....	158
IX. IDENTITÁS-(RE)KONSTRUKCIÓ REFORM ZSIDÓ KÖZÖSSÉGBEN.....	162
IX.1. Vallás – hagyomány – identitás.....	162
IX.2. Vallási-kulturális gyakorlatok – vallásos és kulturális identitás.....	165
IX.3. A zsidó identitásérzés mint orientáló tényező.....	174
IX.4. A zsidó identitás megélése és kifejezése.....	190
IX.5. Egyéni vélemények és jövőképek.....	196
IX.6. Összefoglalás.....	206
IX. A KUTATÁSI EREDMÉNYEK ÉRTELMEZÉSE.....	208
X.1. Vallásosság, etnikai visszatérés, kulturális helymeghatározás?	208
X.2. A sokféle modernitás elmélete mint lehetséges interpretációs keret.....	218

XI. ÖSSZEGZÉS.....	226
XI.1. A kutatás eredményei.....	226
XI.2. További kutatási irányok.....	232
FÜGGELÉK.....	235
F.1. Kutatói pozícióim és döntési helyzeteim.....	235
F.2. Informális tanulókörök és hatásuk.....	240
F.3. A zsidósággal való első találkozás.....	243
F.4. A két progresszív közösség vallási vezetője.....	248
F.5. Hitközségi támogatottság az szja 1%-os statisztikák alapján.....	251
F.6. Nem zsidó háttérű tagok, érdeklődők.....	257
F.7. Közösségi identitás-történetek.....	261
F.8. A feminizmus és a progresszív judaizmus kapcsolata.....	263
HIVATKOZÁSOK.....	266
GLOSSZÁRIUM.....	276
A TÉMÁBAN MEGJELENT SAJÁT PUBLIKÁCIÓK.....	280